

Kwaliteit meten

Voor me ligt – vers van de pers – de NCKO-Kwaliteitsmonitor. Het is een aantrekkelijk boek met harde koft, mooie kleuren, overzichtelijke vormgeving en ondersteunende foto's. Leuke pictogrammen ook. Overheid en vertegenwoordigers van het werkveld hechten er grote waarde aan dat wij dit boek gaan gebruiken. Het Bureau Kwaliteit Kinderopvang / BKK stuurt het zelfs naar elke kinderopvangorganisatie op (één per organisatie, dus niet één per locatie).

Het boek bestaat uit twee delen. In Deel I staat achtergrondinformatie, deel II bevat de handleidingen bij het gebruik van het instrument. Dan volgen de bijlagen (scoreformulieren) en op de achterflap geplakt vinden we een dvd met filmfragmenten en een cd-rom met een stabiliteitsmeter in de vorm van een spreadsheet. De Kwaliteitsmonitor bestaat uit drie deelinstrumenten: zes interactieschalen, een observatielijst en een stabiliteitsmeter. Hiermee kunnen kinderdagverblijven een snelle inschatting en een sterke- en zwakteanalyse maken van hun eigen kwaliteit. Met het eerste deelinstrument (de zes interactieschalen) kan een stafmedewerker in het kinderdagverblijf de interactievaardigheden van de pedagogisch medewerkers in de groep beoordelen. De beoordeling gebeurt aan de hand van filmpjes die door het kinderdagverblijf zelf moeten worden opgenomen. Er staan duidelijke instructies in het boek hoe je de films moet maken. Aan de hand van voorbeelden wordt duidelijk gemaakt hoe je de uitkomsten moet beoordelen. De uitkomsten moeten met de betrokken pedagogisch medewerkers besproken worden. Verbeteringen komen via overleg met een supervisor of pedagoog tot stand. Het tweede deelinstrument betreft de kwaliteit van de leefomgeving. Het gaat om zaken als kwaliteit van contactmomenten met de ouders, indeling van ruimte, activiteitenaanbod en dagprogramma. Hierbij kruist het kinderdagverblijf op een scorelijst aan welke positieve en negatieve aspecten er te zien zijn op deze onderwerpen.

Het derde onderdeel betreft een aantal structurele kwaliteitskenmerken: de leidster-kindratio, de groepsomvang, de groepsstabiliteit voor kinderen

(aantal kinderen dat zij wekelijks zien) en de leidsterstabiliteit (aantal pedagogisch medewerkers dat zij wekelijks zien). Deze gegevens worden automatisch berekend als een planningsmedewerker de namen en aanwezigheidsdagen van de kinderen en de pedagogisch medewerkers digitaal op een lijst invult. De ratio en groepsomvang worden vervolgens automatisch getoetst aan de landelijke normen die in de beleidsregels gegeven zijn.

Ik kan me voorstellen dat in de kinderopvang vragen leven over de normen die in de instrumenten gehanteerd worden. Wie heeft bepaald wat goed is? De interactieschalen zijn gebaseerd op de theorie van Erikson. In het boek lees ik dat de wetenschappelijke versie is gevalideerd met behulp van een uitgebreide enquête bij ouders, pedagogisch medewerkers en deskundigen. De observatielijst is gebaseerd op de ITERS en de ECERS, instrumenten die internationaal erkend worden als betrouwbaar en valide. De Nederlandse versie is door het NCKO aangepast en vervolgens onderzocht en voldoende bevonden op validiteit en betrouwbaarheid. En de stabiliteitsmeter geeft maar gedeeltelijk normen, namelijk alleen de landelijke kwaliteitsregels. Voor stabiele groepen worden (nog) geen normen gegeven. Het Nederlands Jeugdinstituut hoopt dat in de toekomst wel te kunnen gaan doen.

Verbeteren van kwaliteit

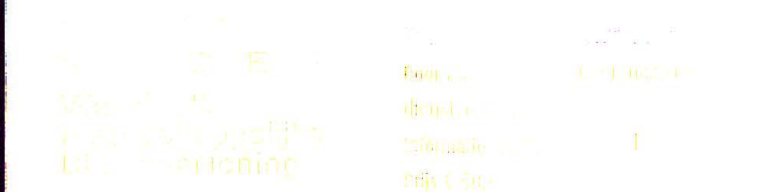
Het is geweldig dat een goed doordacht en wetenschappelijk uitgetest instrument nu in vereenvoudigde vorm ook als zelfevaluatie voor kinderdagverblijven beschikbaar is gekomen. Een belangrijke vraag is echter of dit ook gaat bijdragen aan kwaliteitsverbetering. Geeft het instrument ook verbetermogelijkheden? Stel dat je een negatief resultaat krijgt, hoe ga je dan aan de slag? Deze kwestie ligt per deelinstrument verschillend. In de observatielijst kwaliteit leefomgeving worden op maar liefst 26 items expliciete aanwijzingen gegeven over wat goed en slecht is. De aanbevelingen voor verbetering zijn eenvoudig af te leiden uit de beoordeling. Een voorbeeld: Bij het item 'kinderen helpen taal te

De NCKO-Kwaliteitsmonitor

Auteur NCKO
Uitgever SWP
ISBN 978 90 8850 094 7
Prijs € 24,50

begrijpen' staat bij negatief: 'Er wordt niet of nauwelijks gepraat met de kinderen' en bij positief: 'De communicatie is persoonlijk en individueel (bijvoorbeeld oogcontact, naam noemen, gevoelens benoemen)'. Bij een negatief oordeel ligt het voor de hand om te streven naar meer persoonlijke communicatie. Ook bij deelinstrument drie zijn de verbeteraanwijzingen vrij duidelijk. Bij de maten voor stabiele groepen ligt het wat ingewikkelder. Hier is nog niet zo duidelijk wat slecht en goed is en waar we een kritische grens willen stellen. We weten allemaal: hoe stabiel(er) hoe beter. Dit stelt ook het NCKO in het boek. Uiteindelijk zijn vaste groepen met vaste leiding het beste voor jonge kinderen, maar een beetje instabiel is niet zo erg. Het is de bedoeling dat je als kinderdagverblijf zelf beleid maakt over welke mate van stabiliteit je wilt nastreven. Het ene kinderdagverblijf zal zichzelf daarbij hogere eisen stellen dan het andere. Bij deelinstrument één gaat het om de geobserveerde interactievaardigheden per pedagogisch medewerker. Hier kan alleen al de beoordeling veel discussie opleveren. In het boek staat een voorbeeld van zo'n discussie: pedagogisch medewerkers laten weinig ontwikkelingsstimulerende interactie zien. Maar dat is een bewust beleid van de pedagogisch medewerkers: In het kinderdagverblijf gaan ze ervan uit dat het kind 'de motor is van zijn eigen ontwikkeling' en vooral zelf moet spelen zonder bemoeienis van de volwassene. In die discussies geeft het boek geen richting aan. Ook ontbreken verwijzingen naar pedagogische theorieën om deze discussie goed te kunnen voeren of verwijzingen naar geschikte bijscholing. Dat is eigenlijk jammer. De kinderopvang kan blij zijn met dit boek, omdat het wetenschappelijk verantwoorde kwaliteitsmeting mogelijk maakt. Bij gebruik door de kinderdagverblijven zelf, moeten we nog wel afwachten of dat betrouwbaar genoeg gebeurt. Zou het een idee zijn om in elke kinderopvangorganisatie iemand te trainen in het gebruik? Dit is een recensie zonder kritiek. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik wellicht bevooroordeeld ben.

De NCKO-Kwaliteitsmonitor is een boek dat helpt bij het meten van de kwaliteit van kinderopvang. Het is een praktisch instrument dat kan worden gebruikt door kinderopvangorganisaties om hun kwaliteit te verbeteren. Het boek is geschreven door het Nederlands Jeugdinstituut (NCKO) en is uitgegeven door SWP. Het is een belangrijk instrument voor kinderopvangorganisaties om hun kwaliteit te verbeteren.

De NCKO-Kwaliteitsmonitor is een boek dat helpt bij het meten van de kwaliteit van kinderopvang. Het is een praktisch instrument dat kan worden gebruikt door kinderopvangorganisaties om hun kwaliteit te verbeteren. Het boek is geschreven door het Nederlands Jeugdinstituut (NCKO) en is uitgegeven door SWP. Het is een belangrijk instrument voor kinderopvangorganisaties om hun kwaliteit te verbeteren.

De NCKO-Kwaliteitsmonitor is een boek dat helpt bij het meten van de kwaliteit van kinderopvang. Het is een praktisch instrument dat kan worden gebruikt door kinderopvangorganisaties om hun kwaliteit te verbeteren. Het boek is geschreven door het Nederlands Jeugdinstituut (NCKO) en is uitgegeven door SWP. Het is een belangrijk instrument voor kinderopvangorganisaties om hun kwaliteit te verbeteren.

Het Nederlands Jeugdinstituut is belanghebbend, want we hebben op verzoek van het NCKO onze stabiliteitsmeter laten opnemen als onderdeel van het instrument. Het is niet gebruikelijk om een boek te bespreken waaraan je zelf (een beetje) hebt meegewerkt. Ik hoop dat velen in de kinderopvang het boek gaan lezen en de instrumenten gaan uitproberen.

Zie ook het artikel op pagina 10/11

